

АҚУҚАТ

ҰЛТТЫҚ ҚОҒАМДЫҚ - САЯСИ ЖУРНАЛ

Өтіріктің құйрығы бір-ақ тұтам... немесе адамзат тарихы неге бұрмаланды?

Совет-Хан Ғаббасов,
жазушы-дәрігер

Бүгінге дейін айтылып келген, Адамзат өркеннietі – Қытайдан – Индиядан – Парсыдан – Египеттен – Грекиядан – тарапты-мыс дейтін, жаңылтпаш тәрізді жайдақ пікірлердің өтірік екені ашылып жатыр. Өйткені, қазіргі адамзаттың азып-тозуын тоқтататын, тек «шындық» қана емес, енді, тіпті, нағыз «ақиқаттың» өзі ғана қажет екенін, уақыт тынысы талап етіп отыр. Халық даналығы айтатын;- «Өтіріктің – құйрығы бір-ақ тұтам» – дейтін тұжырымның ғұмыры – европацентризмнің кеудемсоқтығымен – сан ғасырға созылып, бұдан ары жалғастырудың соңы – жер бетіндегі - ақырзаман сипаттарын елестетуде. Кешегі – «сунами», бүгінгі – әр түкпірлерде қылаң берген «топан судың» басуы, емдеп алуға көнбейтін – «спид» пен «құс тұмауы» – тәрізді лаңдардан, адамзат қауымы ой түймесе болмайды. Сонда, осыншама келеңсіздіктің пайда болуының себебі не? Адамзат тарихындағы қателіктің көзі қайсы? – дейтін заңды сауалдар туындайды. Міне, осы себептерді ашпай, болып жатқан салдарлардан құтылу қиын. Ендеше, «себептің көзі - қателік» екен?! Ол – «кімнің қателігі» – дегенде, – «Адамзаттың өткен-кеткені» – көз алдына келсе, «ненің қателігі» - десек, сөзсіз – «Табиғат тылсымдары мен заңдылықтары» – еске оралады. Бірақ, жоғарыдағы айтылған ақырзаман сипаттары, тек жер бетінде ғана болып жатқандықтан, күллі табиғаттағы тұрақты заңдылықтардың қаз-қалпында екенін байқасақ, онда «қателікті» – тек «адамзат қауымының өркенінен» – іздегеніміз жөн сияқты. Сондықтан да, адамзат тарихындағы «шындықты» – саралап, алдау мен арбауды қаламайтын «ақиқатты» – адақтауға тура келеді.

Ендеше, біздің өркениетіміздегі орта ғасырлардан бастау алған – жалған басымдықты – күшпен иеленген «Европацентризм методологиясын» – сын тезіне салып, оның ақиқаттығын тексеруге талпынамыз. Осыған орай, кезінде жазылған – Европацентризм методологиясы – апат! – атты мақаламды ғылыми негіз ретінде келтірмекпін. Енді ғана басталып жатқан, мынау ХХІ-ші ғасырдың күрделі де күңгірт сыр-сыйпаттары мен бұрынғыдан да құйтырқылы европацентризмді – барынша нақтылап, тек ақиқатқа сүйеніп терең түсіну – әсіресе, халқының саны аз, экономикасы әлсіз шағын мемлекеттерге ауадай қажет?! Себебі, империялық мүдде мен европацентризм методологиясы, бұрынғы қай-кездегісінен де қабыса түсіп, өзара үндесудің не бір айлалы тәсілдердің түрлерін (формаларын) ұсынуда...Бұл әдіс-амалдарды көкірегі ояу жандар жақсы біледі. Бүгінгі таңдағы солардың ең жоталысы – Ғаламдану немесе Жаһандану – дейтін өркениетке көшуді жеделдетуде. Оның да сүйенетіні – Европацентризмнің қатпары қалың аярлықтары – екені белгілі болып отыр. Өйткені, «супердержавалар» – жаңылтпаш ғылым ретінде – европацентризм методологиясынан асқан – тәсілдің де, айланың да жоқ екенін терең түсінеді. Ендеше, «Европацентризм методологиясы» – дегеніміз не? – дейтін заңды сұрақ туындайды...

– Иә-ә, бұл жайында, көптен айтылып келе жатқанымен, еш уақытта сараптай салалап талданып та, оның құпия сырларын ашып, жүйелі түрде жазылғанда емес. Міне, осы сауалдың төңірегінде аз-кем ойлануды, ұлттық қажеттілікке балаймын?!?. Ең әуелі кез-келген – методологияның негізі – ғылым екенін түсініп алғанымыз жөн. Ендеше,

европацентризм методологиясы да – ғылым! Бірақ, бұл қандай ғылым? – деп зерделей түсіп зерттесек, оның «тылсымы мол, құпиясы көп саясат пен жалғандықтарға құрылғанын» анық байқауға болады. Тіпті, бұған Сіздер аса таңырқай да қоймауларыңыз мүмкін?!.. Өйткені, бәрімізде осы – жымсыма саясатқа толы методологиямен құндақталып, неше ғасыр ұйқылы-ояу арбалып, сандалумен күн кешіп келгеніміз де анық. Тек, ойда жоқта келген – тәуелсіздік – дейтін тәтті сөздің ырғағымен ғана, Европацентризм ерекшеліктеріне – енді-енді ғана ой жіберіп жатқандаймыз. Міне, осы арада санамызды оятып алды-артымызға қарасақ, біздерді бүгінге дейін бодандықпен қымтап келген – европацентризм методологиясы – бұрынғыдай емес, – Жанымызды да, Тәнімізді де – қызған темірдей қарып бара жатқанын сезіне бастадық. Сонда, оның жалпы сипатынан, тайға таңба басқандай анық байқалатыны – Империялық озбыр саясаттың, айлалы тәсілдерін жүйелейтін – ілім екені анықталып отыр. Мінеки, осы қағиданың бірнеше - дәлелдерін – келтіріп көрелікші?!..

Бірінші дәлел: Европацентризм методологиясында – ең әуелі әлем тарихының ақиқаты мен тағылымдық шындығы жоқ. Оның ең үлкен дәлелі ретінде – адамзат тарихының бұрмалануын (фальсификациялануын) айтуға болады. Мысал үшін:

– Шығысында – Қытайға, Батысында – Римге, түстігінде – Египет пен Үндіге теңдессіз әсерін тигізген Туран елінің тарихы қайда?..

– Немесе бүкіл Қытай қорғанынан Қаратеңіз бен Қап тауына дейін созылған Гун империясының өркениеті неге жасырылады?

- Біраз мезгіл кейінірек өмір сүрген А. Македонский марапатталады да, одан бұрын он есе күшті қолбасшы болған Мөде-хан жайында еш тарихта айтылмауының себебі неде?

– Тіпті, кеше ғана Европаға аса үлкен әсері болған Еділдің (Атилланың) тарихы неге жасырылады; – Европаның VI-ші ғасырға дейін САҚ- тілінде сөйлегені неге айтылмайды?

– Немесе Шығыс Европаның IX-X-шы ғасырларда қыпшақ тілінде байланыс жасағанын (Кодекус куманикус) айтпаудың себебі неде?

– VI-VIII ғасырларда бүкіл әлемді дүр сілкіндірген Шығыс және Батыс Түрік қағанаттары жайында да айтылмауы қалай?..

– Кешегі өткен – Шыңғысхан – Жошы - Батый – Алтын Орда – шындықтары неге бұрмаланып отыр? Мінеки, айта берсе, бұл тәрізді тарихи әділетсіздік толып жатыр...

– Осының салдарынан, бүкіл адамзат тарихының ғылыми жүйелері мен негіздері бұзылды

.– Сақтар мен Гундар тарихының әдейі айтылмауынан, бүкіл Түрік халықтарының көне тарихы бұрмаланды. Осынау, ар ұялар істердің бетін ашқан, тек Қазақ даласынан табылған бірнеше археологиялық ғажайыптар мен «Алтын адам» киімдеріндегі даналық өрнектер және Аркаим-Сынтасты өркениеттері, Европацентризмнің әділетсіз де, жалған ғылым екенін дәлелдеді.

– Мұндай фальсификациялардың салдарынан, адамзат қауымы бүгінге дейін, әділетті де қайырымды қоғам құралмай отыр.– Бұның ең үлкен зауалы мен залалы, адамзат қауымының тәрбиесіне қабағат ауыр зардаптарын тигізуде...

І-ші дәлелдің – ғылымдағы көрінісі

Бұл жайында ғылымның айтары тым ерекше?! Тіпті, оқырманнан шүйінші сұрағалы отырмын. Ау-у, әлеумет шүйінші бер, шүйінші?!.. Күллі түрік тілдес халықтардың ұрпақтары, тегінің тереңдігі мен қасиетінің молдығы ғылыми дәлелденді десе болады.

Осы – жуық арада, менің қолыма ғажайып бір ғылыми кітап түсті. Авторы – Нарымбаева Амангелді Қасымқызы, кітаптың аты – АРКАИМ – (очаг мировой цивилизации, созданный Прототюрками А., 2007ж., көлемі 30,0 б. т.) – деп аталады. Амангелді Қасымқызы кітабының эпиграмы етіп Мағжан Жұмабаевтың ;

– Тұранға жер жүзінде – Жер жеткен бе?

Түрікке адамзатта - Ел жеткен бе ?

Кең ақыл, отты қайрат, жүйрік қиял,

Тұранның ерлеріне - Ер жеткен бе?!

Тұранда – Түрік ойнаған ұқсап отқа,
Түріктен басқа - от боп – Жан туып па?

Көп Түрік енші алысып тарасқан да,

Қазақта – Қарашаңырақ қалған жоқ па? – деген, таңғажайып мұттағалаға ұқсас (озорения) көрегендікпен жазылған өлеңін келтіріпті. Бұл құдіретті дарын иелеріне ғана жаратушысының түсіретін аяны, міне осылай болып келеді. Мағжан ақынның айтқандарында еш көтерме де, артық айтқан ұғым да жоқ. Бүгінгі археология мен антропология ғылымдарының тауып беріп отырған жаңалықтары, ақынның жобалап айтқандарынан мыңдаған есе асып түскенімен қоймай, бүкіл жер бетіндегі өркениеттің тал-бесігі Ұлы Дала екенін тапжылтпай дәлелдеп беріп отыр. Енді, қысқаша Амангелді Қасымқызының өзіне сөз беріп көрелік;

« - Кто мы? Откуда мы? Куда мы идем? Эти вопросы занимали человечество во все времена. Предположение о неких общих корнях народов Запада и Востока, общем пути, пройденном пращурами, прежде чем они сложились в самостоятельные государства и нации, уже давно признано теорией, имеющей право, на существование. Однако практических материалов до последнего времени было недостаточно. Недавнее открытие челябинских археологов как раз и является одним из вещественных подтверждений этих догадок.

– АРКАИМ... (самым важным открытием века, летом 1987 года).

– «Дикая степь», «дикая Сибирь», и вдруг – очаг мировой цивилизации! Уникальный памятник высочайшей культуры, имеющей возраст 5000 лет! Это ли не чудо?!...» Осынау таңдану мен қуанудың негізі, тек археология мен этнография және антропологияның ғылыми деректерінен ғана тұратын еңбекте, бүгінге дейін үстемдік етіп, мізбақпай отырған «Европацентризм методологиясының» күл-паршасын шығарып қана қоймай, ғасырдың емес, тіпті неше ықылым дәуірлердің жаңалығын ашып, адамзаттың өркениетіне мүлдем жаңа бағыт ұсынып отыр. Бұл еңбекпен танысып шыққаннан кейін, бүкіл әлемді жайлаған жалған тарихтың сырына қанып, осыншама өтірік пен аярлық күллі адамзаттың рухына қиянат жасап отырғанын түсінуге болады. Кешегі Кеңес заманындағы Қазақ халқына – мәдениеттің де, тарихың да, тәрбиенің де – тек Октябрь төңкерісінен кейін басталды, – дейтін қатыкездікті, мұның қасында ойыншық десе болғандай. Егер адамзат өркениетінің бесігі болған Ұлы Дала мен Тұран мәдениетін жасырмақ болған, Европацентризмнің алаяқ әрекетімен салыстырғанда, ол өтірік – мынау өтіріктің шалымына да келмейтіні анық. Сондықтан, Кеңес кезеңдеріндегі Түркология ғылымымен шұғылданған ғалымдардың еңбектеріне, тек сын көзімен ғана қарауды естен шығармаған жөн. Бұл – Ұлы Дала өркениетін зерттейтін келешек ұрпақтың есінде болуы қажет. Осы пікірдің мәні мен маңызын терең түсіну үшін, тағы да - «Аркаим» - атты еңбектен үзінді келтіріп көрелік;

«- Итак во всем: вся созданная кочевниками культура присваивалась другими народами или приписывалась другим народам. Предметы роскоши умели создавать предки сарматов – скифы – уже в XI в. до н. э., на 1000 лет раньше сарматов, что очагом ранней скифской культуры является регион Алтая, Семиречья, что именно оттуда технология изготовления этих предметов роскоши распространялась потом на Ближний Восток, Рим и Грецию, а не наоборот, как утверждала до сих пор традиционная (Евроцентристск) история. Вот что скажет в 2002 году археолог, исследователь кургана Аржан-II, Андрей Иконников-Галицкий о скифской культуре: «...Напомню, что древнегреческая культура в это время еще только зарождалась, о Риме не было и помину, и даже Китай едва-едва осваивал письменность. А скифские цари, вожди кочевнических племенных союзов, сооружали погребальные памятники, сопоставимые по масштабам с египетскими пирамидами, и наполняли их богатствами, которые можно сравнить с сокровищами Тутанхамона. Все это говорит о том, что в VIII – VII вв. до н.э. в Центральной Азии существовала мощная держава и расцвела замечательная культура...» (А. Иконников-Галицкий. В лучах аржанского кургана. Центральная Азия. № 35 – 2002.

Кызыл. Республика Тува). Новые данные науки наносят ощутимый удар по устоявшимся положениям и заставляют иначе взглянуть на историю и культуру кочевников, в том числе и на историю казахского народа.

Какие же это научные открытия?

Это, во-первых, рунические письмена, которых находят по всей Великой Степи, некоторые из которых ученые относят ко II-I тыс до н.э.

Во-вторых, это открытие в 1960 г. «Золотого кургана» №5 в долине Шиликти в Жетису, одного из древнейших сакских захоронений, относящегося к VIII-VII вв до н.э.

В-третьих, это «I Золотой человек» – сакский воин и серебряная чаша с надписью на дне из кургана Иссык, обнаруженные в 1970 году.

В-четвертых, это второй «Золотой человек» – сарматский воин с булатным мечом в руках, обнаруженный на западе Казахстана, в Атырауской области в 1999 году.

В-пятых, это царское захоронение, открытое в 1998 году в Береле в Восточно-Казахстанской области, где в искусственно созданной вечной мерзлоте найдены колесница и останки 13 лошадей в полном золотом убранстве от макушки до хвоста. Эти захоронения ученые сравнивают с гробницей Тутанхамона.

В-шестых, это находка Аржан-I и Аржан-II, богатейшего погребения сакского царя и его супруги, открытого в 1999 году в Туве, относящегося к XI-IX вв до н.э. и неопровержимо доказывающего направление движения культур: с востока на запад, а не наоборот.

В-седьмых, это находка III «Золотого человека», обнаруженного в 2002 году в долине Шиликти у подножья Тарбагатай в Зайсанском районе Восточно-Казахстанской области, относящегося к VIII в. до н.э. и д.р.

В-восьмых, это открытие сотен древних богатейших медных рудников эпохи энеолита и бронзы на территории Сары-Арки и в Каргалах, неподалеку от Оренбурга, которые показали, что именно в Древнем Туране впервые на земле человек освоил металлургию, металлообработку, производство бронзы, железа и булата.

Этим сказано все. Скифы, саки, сарматы – потомки аркаимцев и андроновцев. Именно восточный регион Евразийских степей является колыбелью и скифской, и гуннской, и тюркской культур. Шиликтинский золотой курган №5 в Казахстане и курганы Аржан-I и Аржан-II в Туве – древнейшие из всех скифских курганов на всем пространстве Евразии. Датировка этих курганов XI-VII вв до н.э...»

Мінеки – Бірінші дәлелдің – ғылыми көріністерін түсінген сайын, таңғажайып сипаттарыменен тәнті еткен деректері рухыңды өсіріп, ата-бабаң адамзат өркениетін жасаушы және жер бетіне таратушы екеніне көзіңді жеткізеді. Евроцентризмнің жалғандығы мен аярлығынан жаның шошынып, жағанды ұстауға мәжбүр етеді. Күллі адамзат тарихына еріксіз көз жіберіп ойлана қарасаң, ең ауыр да аппатты жағдай, адам тәрбиесінің азғындауын байқауға болады. Әсіресе, өтірік пен өсекке құрылған жасанды тарихтан адам баласы рухани әлсіреп, тәрбиенің қабағат ауыр қателіктерге ұшырап отырғанын аңғарамыз. Сондықтан да, ақиқатқа құрылған адам тәрбиесінің жаңа іліміне бой алдырған жөн...

Екінші дәлел: Европацентризм методологиясының әсерімен, бүгінгі таңдағы қолданылып отырған бүкіл Педагогика мен Психология ғылымдарының Негіздері мен Жүйелері жалған бағыттарды басшылыққа алды. Мұнда да Империялық саясаттың ықпалымен, адамзат тарихының даму жолдарын дәл сипаттайтын «Морган жүйесін» және генетикадағы «Мендаль ілімін» әдейі терістеу арқылы адам тәрбиесіне жалған тәсілдер ұсынды. Мысал үшін: Мәселен, классикалық педагогиканың негізін – философиядан – шығаруы; бұл, тіпті, ақылға сыймайтын қателік?! Өйткені, Морганның классификациясы бойынша, адамзат қауымының дамуын үш кезеңге – Тағылық (төменгі, орта, жоғары сатылары бар, 180 мың жылға созылады) – Жабайылық (мұнда да – төменгі-орта-жоғары сатылы, 15 мың жыл) – Мәдениеттілік (5 мың жыл, бүгінге дейін) – деп бөлінеді. Тек, Жабайылық кезеңнің төменгі сатысында ғана, философиялық ой түгіл, енді-енді шешен

сөйлеудің белгілері (К. Маркс) білінеді, олай болса, классикалық педагогиканың негізі философия деу, шындық түгіл... қисынды өтірікке де ұқсамайды.

– Ғылыми педагогиканың негізі – білім беру, оқыту, тәрбиелеу – деуі, оның үстіне бүкіл Европалық ғалымдардың (Песталоцци, Дж. ЛОК, Макаренко) баланы туғаннан бастап қана тәрбиеленеді дейтін түсініктері де қате екені дәлелденіп отыр. Бала ана құрсағындағы 4-ші айынан бастап тәрбие күтетіні, ғылыми жаңалық ретінде мойындалған құбылыс. Олай болса, іште жатқан баланы – оқыту – білім беру – дегеннің көкейге қонбайтыны, ешқандай дәлелді қажет етпейтіні түсінікті.

– Ежелден белгілі – Аристотель мен әл-Фарабидің – ғылыми классификациясы бойынша, кез-келген Пәннің негіздері – өзінің ішінен шыққанда ғана – ол нағыз ғылыми пән бола алады, – дейтін тұжырымын еске түсірсек, ғылыми педагогиканың негіз деп отырғандары – білім де, оқыту да – сырттан келіп тұрғанын ажырату қиын емес. Ендеше, бүгінгі Педагогика мен Психологияның осындай империялық саясатқа бағынған методологиясынан, бүкіл адамзат қауымының тәрбиесінде қабағат үлкен қателіктер бар. Осының салдарынан, бүкіл біздің өркениетіміз бойынша, адам баласының бойындағы үш жүйесі – ТӘН – ЖАН – РУХ – тәрбиелері үндестіктерін тапқан жоқ. Бүгінгі таңда, Тән тәрбиесінен басқа, Жан мен Рухтың тәрбиесі түгіл, бұл екеуінің өзі - не екенін түсінбейтініміз шындық. Міне, Европацентризм методологиясының – кереғар әсерлерінің бір саласы ғана, осындай жайсыздықтарға ие екен.

– Осыдан келіп, бұл кешегі империяларға немесе бүгінгі Жаһандану саясатына не үшін қажет болды? – дейтін заңды сұрақ туындайды. Қысқа қайырып айтсақ, Бір халық – өзінің отарындағы ондаған халықтарды еркін төстеп билеу үшін, қол астындағы халықтардың ұлттық және азаматтық санасын оятпауға тырысады екен. Сондықтан, империя атаулы бодан халықтың – ұлттық тарихын – халықтық педагогикасын – жойып жіберуге тырысса, – тілін – жер аттарын – дәстүрі мен салттарын – өшіруді өзекті мәселесі ретінде таниды. Мінеки, осынау санамалаған ұғымдардың теріс жүргізілуінен, ұлттық және азаматтық саналардың ашылмауынан, бүгінгі маңдайымызға күйелі көсеудей ұрғылап жатқан шалақазақтар мен космополиттердің қасіретін түсінуімізге болады. Ал енді, осыншама ауыр кереғарлықты түзетудің жолы бар ма?..- Әрине, бар!?! Оны, «Халық педагогикасы мен психологиясының негіздері» атты ұрпақ тәрбиесінің – жаңа ілімінен - оқып танысуларыңызды сұраймыз...

II-ші дәлелдің – ғылымдағы көрінісі Алғаш рет жазылған Совет-Хан Ғаббасовтың «Халық педагогикасы мен психологиясының негіздері» (А, 2005ж, көлемі 41 б. т.,) атты тұңғыш ұсынылып отырған осы пәннің – екі сатылы Методологиясы – жеті түрлі Негіздері – екі Жүйесі – бар екені дәлелденеді. Бұл адам тәрбиесінің бұрын-соңды айтылмаған жаңа көзқарасы. Мәселен, адам тәрбиесінің Методологиясы – әуелі Биологиялық индивид – сонан кейін Сананы жетілдіру – сатыларынан тұратыны анықталып отыр.. Ал, Биологиялық индивид сатысынан – Жүрек тәрбиесі жүйесі - қалыптасса, екінші сатысы Сананы жетілдіруден – Ақыл тәрбиесі - кемелденіп, осы екі Жүйеден – Жеті Негіздері өркендерін алады. Ұрпақ тәрбиесінің бұлайша жіктелінуі Европацентристік методологияда жоқ. Міне, бұл, бүгінге дейін қолданылып келген адам тәрбиесінің аса ауыр қателігі болатын. Осы еңбекте тұңғыш рет

- Тән тәрбиесінің – біржақтылығын ашып қана қоймай, адамдағы - Жан тәрбиесі - жайында мүлдем сөз болмайтындығын ең ағат та ауыр кемшілікке балайды. Тіпті, Жан дегеннің өзіне мән бермейтіндіктен, оның нақты не екендігін білмейтіндер көп. Адамда Жан тәрбиесі жүргізілмейтіндіктен, Тәннің он екі мүшесі тәрізді, біз дәлелдеп берген Жанның он екі арналары (түйсік, ұят, сүю, мінез, зерде, қабылет, жігер және ішкі бес сезім) түгелдей жабылуға жақын. Қазіргі адамзаттың азып отырған басты себебі де осы?! Осылайша, Жан мен Тән тәрбиелерінің үндессіздігінен, тіпті, анығырақ айтқанда, олардың әрқайсысының - тәрбие тәсілдері - дұрыс жүргізілмеуінен, оның бойындағы Рухы да дұрыс жетіле алмай отырғанының мысалы көп. Адамзат қауымының құрамындағы ұлт пен ұлыстардың ғасырлар бойы қалыптастырған - Тәрбие тағылымдары (педагогикасы) –

көнеден келе жатқан - адамзат тарихын - әдебин (этикасы - талғамын (эстетикасы) - өнерін - өркенін - мәдениетін – этнографиясын - әдебиетін - ділі мен дінін - болмысы мен дүниетанымдарын – барынша түсінікті де тартымды етіп беруге тырысады.

Жүрек тәрбиесі жүйесі - түйсік пен ішкі сезімдердің әсері арқылы, ана құрсағындағы тәрбие негіздерін қалыптастырып, жоғарыдағы айтылған - жанның он екі арнасын - ашуды қамтамасыз етеді. Осылайша, баланы туғаннан бастап тәрбиелеудің қателігін дәлелдей отырып, ана құрсағындағы тәрбиенің теңдессіз тереңдігін дәлелдейді. Осының арқасында адамдағы ғайыпты аңғаратын – парапсихологиялық құбылыстардың да ерекше жетілетінін ескертеді.

Ал, адам тәрбиесінің екінші жүйесі – Ақыл тәрбиесі - нәрестенің қарашығын ұстап, Ақ пен Қараны ажыратып қана қоймай, оның ең алғашқы таңырқауы мен таңдануынан оянатын сәби санасынан бастау алатынын түсіну қажет. Осы екі Жүйеден жіктелетін - жеті түрлі негіздердің сипаттарын, жаңа ілімге балап ұсынылып отырған ғылыми еңбектен оқып білулеріңізге болады. Мұндағы телегей теңіз ұғымдар мен түсініктерді бір мақалаға сыйдыру мүмкін емес.

Үшінші дәлел.

Европацентризм методологиясы – отарланған халықтардың - мәдениеттерін де жоққа шығаруға тырысқандығы, бүгінгі таңда айпарадай болып ашылып жатқанын өздеріңіз жақсы білесіздер. Мысал үшін:

– Қазақ халқында «тарих та, мәдениет те жоқ» - дейтін, кешегі европацентризм методологиясына сүйенген Кеңестік идеологияның қарабеттігін, даламыздан табылып жатқан археологиялық жаңалықтар тапжылтпай дәлелдеумен қоса, бүкіл дүниені таңқалдырып көздерін шырадай ашуда ?!

– Байтақ даламыздың төрт құбыласынан да, Шығысында – Алтайдың мұзды тоңының астынан, әуелгі қалпында бұзылмай табылған – Берелдегі Алтын Адам мен ер-тұрмандары алтынданған, мүйізді Аттардың бүтін күйінде сақталуы, европацентризмнің көмекейіне құм құйғандай болды.

– Тағы да сол Шығыстағы – Сауыр тауының етегіндегі Шілікте табылған – даналық өрнектерге толы зергерлік бұйымдардың мәні мен мазмұны, тіпті ерекше екенін айтсақ та жетеді.

– Ал, Алатау аңғарында табылған Алтын Адам – дүниені дүр сілкіндіріп, қазір АҚШ-та және БҰҰ-ның ғимаратында жанынан өткен жандарды тәнті етіп тұр. Жеріміздің Батысы мен Терістігіндегі енді-енді ашылып жатқан көне қалалардың берері бұлардан да қызық болуы мүмкін.

– «Мәдениеттен жүрдай, тағылықтан басқа тәлімі жоқ» - деп оқытатын Түркілердің Руна әліпбиімен жазылған Үлкен және Кіші Күлтегін, Тоныкөк, Білгі-қаған жазуларының ашылуы, европацентризм методологиясының күл-паршасын баяғыда-ақ шығарған еді. Бірақ, бетсіздіктің «беделі» әлі дағы күшпен жүріп жатқаны белгілі. Оның үстіне, бүгінгі таңдағы сол методологиямен ғалым атанған «көшірме сауаттылар» ұйқысынан оянып дұрыс бағытты табуға талаптары мен дәттері жетер емес. Әйтседағы, бұрынғыдай емес, Империялардың жамбас астына салып тастаған шындық көздері – қасиетті көне ілімдермен көріне бастағанын қуанышпен хабарлауға болады. Бірте-бірте жоғарыда келтірілген деректердің бәрі де өзінің тарихи орындарын алатынына сенгіміз келеді. Әйтпеген жағдайда, адамзат қауымының тәрбиесі тәркіленіп, қоғамдағы тәртіпсіздік пен әділетсіздік апатты жағдайларға жеткізері қак. Бұдан құтқаратын, тек халықтық тағылымға негізделген адамзаттық парасат пен сана ғана болмақ...

III – ші дәлелдің – ғылымдағы көрінісі

Адамзат мәдениетінің негіздерін іздегенде де, еріксіз Аркаим-Сынтасты өркениетіне оралмай болмайды. Өйткені, жер бетінде пайда болған адам баласының өркениеті, тікелей Ұлы Даладан бастау алатындығы рухани да, заттық деректермен дәлелденіп отыр. Сондықтан, А. Нарымбаеваның – Аркаим атты еңбегінде айтылатын, адамзат мәдениетінің дамуы жайындағы ғылыми тұжырымдарға көңіл аударып көрелік;

«...Как видим, научные данные неопровержимо доказывают ошибочность принятой в науке концепции по которой куро–аракская и майкопская северокавказские культуры созданы продвигавшимися с юга из Мало Азии и Северной Месопотамии в Восточную Европу древневосточными народами. Как раз наоборот. Куро-аракская и майкопская северокавказские культуры созданы при взаимодействии местного и продвигавшегося через Кавказ на Север Месопотамии степного населения.

Куро-аракская, майкопская и алазано–беденская культуры – это результат распространения степной культуры в юго-западном направлении, и они четко прочерчивают путь продвижения степняков с урало-казахстанского региона через Кавказ. Если и созданы куро-аракская и майкопская культуры хурритами, то они являлись степняками, выходцами из казахстанских степей, продвигавшимися через Кавказ в северную Месопотамию, как шумеры-прототюрки, расселившиеся в Двуречье через Среднюю Азию. Археологические свидетельства полностью опровергают концепцию о продвижении индоевропейцев на территорию Древнего Казахстана не только с запада, со стороны Восточной Европы и Кавказа, но и юга, со стороны Средней Азии. Итак, главным очагом зарождения и формирования этой великой туранской культуры, включая в себя не только открытия в области материальной (доместикация всех видов домашних животных, открытие секрета металлообработки, секрета получения бронзы, изобретение керамики, колеса, боевых колесниц, монументальной архитектуры, градостроительства и т.д.), но и духовной (формирование религии, мифологии, создание письменности и т.д.), является Сары-Арка и «Страна городов».

Туранский народ, обладая уникальной металлургической базой, владея прочными металлообработки, мобильной экономической стратегией и властной структурами, способен был не только сдерживать экспансию других народов, а сам совершать активные экспансионные движения и подчинять себе различные этноязыковые группы. Таковой возможностью в это время не обладал ни один другой народ! Поэтому откуда было взяты индоевропейцам в урало – казахстанских степях в энеолите, тем более в эпоху ранней бронзы?! Нельзя смотреть на историю только через призму сегодняшних реалий.

Степная культура, в науке ошибочное принимаемая из индоевропейской или индоиранскую культуру, зародилась в Туране, и создавали ее тысячелетиями только степняки – прототюрки.

А распространялась эта степная культура во все остальные регионы Евразийского континента не из Европы, не из Ирана и не из Индии, чтобы называться индоевропейской. Нельзя, то что создано одним народом, приписывать другому народу, лишая этим народ своей культуры и историй!

Ни в коем случае нельзя недооценивать место Древнего Турана во всемирной истории, ибо именно здесь впервые произошла дифференциация общества, разложение первобытнообщинного строя и появились частная собственность, классы, и государства. Несправедливо и в дальнейшем умалчивать о той великой роли тюркского народа во всемирной историй, которую он сыграл!

Прототюрки, тюрки, давшие важнейшие для человечества новшества и внесшие весомый вклад в мировую цивилизацию, вправе, наконец, занять свое достойное место во всемирной историй!

Подведем итог: новейшие, интереснейшие, порой сенсационные археологические открытия полностью опровергают продвижение индоевропейцев с запада на территорию Южного Урала и Древнего Казахстана и доказывают автохтонное происхождение степной курганной культуры эпохи энеолита и ранней бронзы.

Туранская культура и туранский язык берут свое начало, по крайней мере, с вернего палеолита. Неизгладимый след в языках древних и поздних народов оставил только туранский народ в процессе расселения по всей Евразий. Этот сложный процесс формирования языков древних и поздних молодых народов на основе туранского языка блестяще показали в своих трудах – на основе мифологии Серикбол Кондыбай

(Гиперборея: түс көрген заман шежіресі. А.2003; Казахская мифология А. 2005) и на основе лингвистики Амантай Айзахметов (Рождение тюркского мира. Тараз. 2004).

***

Адамзат тарихының дөңгелегін бүгінге дейін, теріс-қағыс жүргізіп қойған Евроцентристік көзқарасты жөніне келтіріп, жоғарыдағы айтылған – үш түрлі дәлелді - әлемдік деңгейде талқылайтын да уақыт келуге тиісті. Табиғаттың тұрақты заңдылықтары мен Тіршіліктің тұрақты заңдылықтары бір-бірімен үндестікте болғанда ғана, адам өміріне қатысты биологиялық және физиологиялық заңдылықтар да өзара сәйкестенбек. Осыдан келіп, бүкіл Табиғат пен Тіршіліктегі сыртқы және ішкі экология құбылыстары тепе-теңдік күйге ауысып, тіпті қоғамдағы теріс қылықтар да қалыпты жағдайларға ауысуы қақ. Ендеше, адамзат қауымы мұны ескеруге тиісті. Шындықтың түрі – көп болғанмен, Ақиқаттың – арнасы біреу ғана екенін түсінбей болмайды. Қашан да, ағат жасалған әрекеттер, міндетті түрде ұрпағыңның алдынан шығары анық. Сондықтан да, Ұлы Дала перзенттері тектік қасиеттеріңді танып, ұрпағыңды еліктеу мен солықтаудан сақтайтын - II-ші дәлелде – айтылған адам тәрбиесінің жаңа ілімі жайында, Ел болып ойланғанымыз жөн.